LO SOMATENT

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.

A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flors.

No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Divendres 27 de Mars de 1903.

ANY XVIII — NUM. 4.530

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. . . . . . . „ 4 —
Extranger y Ultramar. . . . . . . „ 8 —

Anuncis, á preus convencionals

PASTILLAS SERRA: Son las mellors pera curar la **TOS**

y totas las malaltías del aparato respiratori, perque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l' ofech.

Se poden pendre sense cap perill perque no contenen opi ni morfina.

En venen á casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d' Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS **CLIMENT**

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas: —Dr. Letamendi.

Senyors Climent y Compañía.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrófula crònica. Cansat d' usar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Lociniz, Catedratich de Barcelona.

Exigeixis lo llegítim Aixarop Climent SALUD, *únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.*

APERITIU-CORROBORANT

Tónich-febrifugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.

BARCELONA

Unica casa productora pera la exportació á América

LOT

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.

Los pedidos, axí per Espanya com pera América, deuhen dirigirse á The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.

Agent General á Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

JOSEPH GRAU RABASCALL

METJE-CIRURGIA

Arrabal alta de Jesús número 20, bis, 2on.

REUS

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos

Especial pera vinyas á 13 pts. » » »

Lo propieiari que vulga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

PERE BANÚS

METJE-CIRURGIÁ - Dentista

Practica totas las operacions de la boca: avulsions, ablasions, recseccions, etz.—Reb tots los dias.

DENTADURAS de tots los sistemas. Paladars artificials y contensius pera las fracturas de la mandíbula.

Plassa del Castell 1, 1er.—REUS

LO DOCTOR J. OLLER Y RABASSA

ex-alumne dels professors Baguinski y Jacobson de Berlin, Lermoyez, Gougenheim y Viollet de Paris, ofereix al públich son Consultori especial pera 'l tractament de las enfermetats de la Gola, Nas y Orellas montat ab arreglo als últims adelantos moderns en lo carrer de

Trafalgar, 44, pral.—Barcelona

LLIBRERIA DE TOST GERMANS

ARRABAL JESUS BAIXA

¡¡ULTIMAS NOVETATS LITERARIAS!!

BIBLIOTECA POPULAR DE "L' AVENÇ„ A 50 CENTIMS VOLÚM

Obras de Guimerá, Rusiñol, Oller, Verdaguer, Iglesias, Gener, Massó y Torrents, Catalá, Bassegoda, Colomer, Almirall, Riquer, Mestres y demés autors tant catalans com castellans y extrangers. Tomos de las Bibliotecas Sampere de Valencia, Tasso, Maucci, Sopena, Lescano, Molinas, Vida literaria, Ambos Mundos y demés que 's publican a Barcelona.

Periódichs Catalans: Joventut, Catalunya, Cu-Cut, La Barretina, La Esquella, La Campana, La Tomasa y demés revistas y diaris que 's publican a Espanya.

INSTITUCIONS DE CATALUNYA

Cartas á mon amich J. Carulla

XX

Benvolgut amich:

Avuy comensaré pera parlarte de las ordenanzas dels diferents gremis que existiren.

Cada gremi tenia sas ordenansas propias y exclusivas, més ab tot y axó sens arrivar a particularisar poden estudiarse totas en conjunt que bé donan una idea del sistema general qu' en ellas se observava.

Te deya en la pasada carta que 'l régimen y presidencia de cada associació estaban a cárrech de certs individuos de la classe de mestres, que recordarás los anomenaban Priors, Prohomens; donchs bé lo cumpliment de las altres atencións pertocaba a los *Vehedors ó Examinadors, Clavaris, Sindichs, Oidors de Comptes, Anadors* etz., etz.

Aqueixos empleats tenian facultats pera resoldrer tot lo concernent al govern interior de llur gremi particular. Los Priors ó Consols se treyan a la sort d' unas bossas en quinas s' hi inseculaban las cédulas ab los noms dels candidats, verificantse aqueix acte a Casa la Ciutat.

Las ordenansas gremials—diu Pi y Arimón—comprenian dugas parts; la primera referent a las lleys políticas relativas a las diferentes classes d' aprenents, fadrins, mestres y examinadors, a la elecció de *Vehedors, Clavaris* y altres oficials del gremi, a las derrames (impostos) de la confraría y administració dels fondos piadosos, a la naturalessa, culliment y aplicació de las multas, als contraventors dels estatuts y al ordre y formalitat de las juntas, y la segona era en lo referent a la part técnica ó facultativa.

Y axó últim es una arbitrarietat d' aquellas ordenansas ja que al donar reglas fixas y absolutas s' oposaban a tota idea de avens

y de foment, avens y foment a que 'ls obligava los gastos del temps, los capritxos de las modas y la preferencia de lo extranjer. No hi ha que dir que aqueixas lleys se feyan molt en gorrosas y per això lo Concell de Cent en la formació de las ordenansas, que sempre se feyen ab intervenció dels mestres entesos de cada art, se reservava en cláusula expresa lo dret d' esmenarlas, aumentarlas ó reformanlas acomodantse sempre a las circunstancias. Y se veu qu' en això hi eran sovint ja que no 's troba cap ordenansa qu' en un sigle no hagi sufert a lo menys dos ó tres correccions ó adicions. Això que per un cantó nos manifesta cert absolutisme envers los gremis, també nos proba que debía esser gran la vigilancia de part dels goverus en tallar de socaarrel los abusos que la malicia dels trevalladors ó amos anava introduhint, al emseps que nos manifesta que s' estudiaban detingudament las necessitats, los gustos y la varietat de las costums nacionals ó extranjers.

Tots los tallers y botigas eran públichs a fí d' evitar fraus y abusos y pera que 'ls quefes de la policía gremial los poguessen evitar. Això provenía de las facultats que las ordenansas concedian als Prohomens y Vehedors pera examinar de dia y de nit los obradors y botigas dels oficis respectius y veurer si 'ls artefactes y materials que s' empleaban eran falsificats ó contra ordenansas, en quin cás eran confiscats y cremats publicament per la potestat ordinaria.

Semblant costum—diu Capmany—de tenir públich los obrador donaba a Barcelona la idea d' un poble actiu y honrat, quals barris ó carrers presentaban al viatjant l' aspecte alegre y víu de la industria, al emseps que las botigas obertas del menestral li manifestaban las costums domésticas del poble trevallador a qui no fá por la llum del sol.

En alguns oficis, com daguers, pelayres, blanquers, gorrers, manters y altres, tenian los fabricants de posar un sagell ó marca particular en tots los artefactes ó pessas que acababan, quin sagell ó marca los hi era donat per los Consols ó Prohomens del gremi en lo jorn de la aprobació y carta de exàmen. Això se feya pera coneixer lo progrès dels obradors al ensemps que aixís s' asseguraba lo credit de las arts.

Los fills y viudas podian heretar y continuar la marca de llurs pares y marits.

Las donas eran també admesas al exercici de varias profesions, sempre que fos compatible ab sas forsas y lo decoro del sexe, principalment en los teixits de llí, sastreria, brodats y altres feynas que s' anomenaban fluixas, facils y sedentarias, subjectantse sempre a las ordenansas de llurs oficis respectius.

Aixís se veya a las donas ocupadas en las botigas y obradors en las preparacions de las materias primeras. A la casa del trevallador ningú restaba ociós del pare als fills, de la mare a l' última de las fillas y aixís era com vivian ab certa abundancia ja que tots guanyaban en poch ó en molt lo seu sou.

Los gremis convocaban y celebraban en dias determinats sas juntas generals.

Per regla general cada gremi tenia una germandat de socors mutuals pera socors dels malalts, orfes, viudas y desvalguts. Los fondos se treyan dels drets d' exámen, de las penyoras y de las quotas mensuals que pagaban los individuos del gremi. No cal dir si aquestas germandats foren utils, basta dir que ellas salvaren a moltas familias de sa total ruina després de llargas malaltias del cap de casa; eix esperit de caritat, sostingué las arts lligant als individuus ab comunitat d' interessos y socors y fins mès enllà del sepulcre no acababa la honorífica missió d' aqueixas germandats ja que eran ellas las que pagaban los gastos del enterro y sufragis dels difunts que foren agremiats.

Finalment eran admesos al gremi los mestres extranjers, ab la condició que eixos debian pagar drets d' entrada mes crescuts y en alguns oficis debian trevallar una temporada com a oficials pera probar un xich més sa suficiencia. Eixos drets de entrada servian també pera lo sosteniment de la germandat.

Aqueix era l' esperit general de las ordenansas y a sa fael observansa degueren una gran part de sos progresos las antigas arts barcelonínas.

Ara pregunto, mon amich, ¿en la restauració d' aquestos gremis, això si, modificats segons las circunstancias exigissen, s' hi trobaria lo remey pera deturar aqueixa onada de socialisme que com feréstega rubinada amenassa capolarho tot? Jo crech que si y no entro en mes detalls per no esser del limit d' aqueixas cartas.

Disposa de ton amich:

J. MORERA Y SOLER.

Sant Martí de P.=22—III—1903.

Secció oficial

ALCALDIA CONSTITUCIONAL
DE REUS

Haventse presentat reclamació de part interesada contra 'ls expedients de exenció del servey militar solicicitadas per los mossos del actual reemplás, Jaume Sedó Baduell, número 9; Pere Font Borrás 26; Joan Torrents Fortuny 44; Enrich Vallet Nogués 46; Marian Sala Ribó 61; Anton Gavaldá Ferré 85; Joan Sala Bonet 93; y en virtut de lo acordat per aquesta Alcaldia s' ha senyalat lo dia 28 del actual de 6 a 8 de la tarde en aquestas Casas Consistorials pera que 'ls interessats presentin las probas documentals y testificals que adueixen pera justificar sa reclamació aixi com pera que 'ls mossos a quins afecta la exenció ó qui 'ls representi puguin formular las oportunas defensas contra las mencionadas reclamacions.

Lo que 's fa públich pera coneixement dels interessats y dels mossos del actual reemplás en general.

Reus 24 Mars de 1903.—L' Alcalde, Enrich Oliva.

REGISTRE CIVIL

del dia 26 de Mars de 1903

Naixements

Francisco Altes y Balsells.

Matrimonis

Joseph Torroja, ab Encarnació Colom.—Hipolit Ferré, ab Rosa Sugrañes.—Gabriel Sugrañes, ab Gertrudis Virgili.—Pere Salvat ab Teresa Pallicé.

Defuncions

Teresa Badia, 76 anys, Hospital Civil.—Antonia Fort Tarrech, 43 anys, Rosich 16.

DEL ESTRANJER

Tánger 26.

Procedent de Cadiz, ahont havía marxat infringint las lleys mahometanas, ha desembarcat a n' aquest port una mora que havía sigut reclamada pel ministre de Negocis Extrangers, Mohamet Torres. La mora será castigada.

Se fa perillós viatjar pels camins del interior, sobretot per la regió de Tetnán, ahont tot sovint son robats los viatgers per la kábila de Benider. Darrerament ho han sigut alguns y una important caravana entre Rabat y Saleb.

A Fez regna tranquilitat complerta y s' ignora 'l parader del Roghi.

Lo viatje de Loubet

París 26.

Un despaig de Nissa diu que l' esquadra dels Estats Units que deu arribar a Villefranche en los primers días d'Abril anirá probablement a saludar a M. Loubert, quan aquest sia a Alger ó a Marsell.

Apresament

Diuhen de Nova-York que 'l "Nev Yor-Herald„ publica un despaig de Port-Espanya, dihent que 'l crenher inglés "Pallas„ ha apresat lo navili de guerra venezolá "Restaurador", que 's dedicava a la pirateria.

De Montivideu

Comunican de Montivideu que serán elegits cinch governadors de departaments pera la direcció dels nacionalistas en sustituciò dels que prengueren part en l' insurrecció.

Los insurrectes deposarán las armas y presentarán las que varen apropiarse. No 's molestará ni als militars ni als paisans que prengueren part en lo moviment revolucionari, puig l' amnistía comprén a tots los insurrectes, exceptuant aquells que cometeren crims de dret comú.

La revolució de Santo Domingo

Segons un despaig de Santo Domingo los revolucionaris s' han apoderat de un dels forts que protegeix la ciutat.

Durant l' atach hi ha hagut gran número de mort y ferits.

Las hospitalitats continuan y la guarnició de San Carles, situada a duas millas de la capital, s' ha pronunciat a favor dels revolucionaris.

Coincidencia

De Caracas diuhen que 'l president Castro ha ratificat sa declaració de que entre las potencias aliadas y 'l general Mattos quefe dels revolucionaris, hi havía un acort pera desferse del govern actual y ha citat una carta en la que 's parla d' això y que ell diu haver sigut escrita pel comandant del navili alemany "Storch.„

Visita

Telegrafian de Roma que 's confirma la noticia de que 'l govern italià te la intenció d' enviar una divisió de la esquadra del Mediterrá pera saludar al President de la República francesa.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—Sta. Lidia

Sant de demá.—S. Sixto

Surt lo SOL á las 5 h. y 43 m. y 's pon á las 6 h. 11 m.; surt la LLUNA a las 5 h. 5 m. y 's pon a las 4 h. 54 m.

MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 26 de Febrer de 1903, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetre aneroide	Gran d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	749	85			Nuvol
15	746	89		2	Nuvol

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Minim	Ter. tip.	Direcció	Clase	Cantit
9	Sol 23	11	15	SE.	C y N	1'0
15	Som 19		19	SE.	C y N	0'8

CRONICA

La "Secció Excursionista„ del *Centro de Lectura,* te acordat efectuar una excursió a las montanyas de Montserrat durant los dias 11, 12 y 13 del proper Abril.

La excursió aquesta promet esser una de las mes importants de las que ha realisat dita Secció.

L'itinerari y pressupost, se troban de manifest en la Consergeria del "Centro„ y desd' aquesta fetxa queda oberta la inscripció pera dita excursiò, en lo local de la "Secció Excursionista„.

—

Se troba actualment a Madrid lo senyor Gobernador civil d' aquesta provincia.

Se creu que 'l viatje del senyor Ortega obeeix a assuntos electorals.

—

Cualsevol que siga lo número de senyors regidors que avuy se reuneixi, l' Exm. Ajuntament celebrarà la sessió ordinaria de segona convocatoria.

—

Ab sentiment llegim en nostre confrare *La Veu de Catalunya:*

"Lo nostre estimadíssim amich lo diputat a Corts y President de la Lliga Regionalista, don Albert Rusiñol, que fa tant temps se troba delicat de salut, y que aquestos dias se sentia fortament indisposat, va tenir de sortir ahir dematí, en l' exprés de Fransa, cap a Nissa.

Los metges, atribuint la seva indisposició al improbo treball que pesa sobre de ell per las actuals circunstancias políticas, s' han cregut en lo cas, pera evitar una agravació en la seva malaltia, d' imposarli inmediatament una temporada de descans y régim de curació, recomantli un viatge al Mitgdia de Fransa.

No hem de dir quant sentím la malaltia de nostre ilustre compatrici y quant desitgém pera 'l bé de Catalunya, tant necessitada de sos fills predilectes, lo prompte restabliment de nostre excelent amich.

Mentres duri l' ausencia del senyor Rusiñol, s' encarregará de la presidencia accidental de la Lliga, lo vis-president, doctor Fargas„.

—

En Joan Berenguer Daura ha concebut lo projecte de crear una Agrupació Dramática Catalana adherida a la Unió Catalanista.

Dita entitat, composta per determitat número d' individuos, tindria per objecte, valguentse del estudi diari y en relació ab las demés entitats catalanistas de Catalunya, lo travallar pel foment y desenrotllo del Teatre Catalá.

Pera lograr lo fi desitjat l' Agrupació 's valdrá de los medis: l' un será la representació d' obras purament catalanas, quinas serán posadas en escena sense retribució de cap mena en concepte d'honoraris, essent abonats únicament los gastos que ocasioni la representació.

També 's celebraria, organisat per aquesta Agrupació, un certámen dramátich anual.

—

Haventse resolt satisfactoriament pera l' empresa del ferrocarril económich de Manresa a Berga, los interdictes incoats per diferents propietaris, s' han représ las obras de colocació de la vía en la perllongació de la línea d' Olvan a Guardiola.

—

Demá a las deu del matí se verificará al Hospital militar de Barcelona 'l reconeixement facultatiu dels presunts inútils que 's troban pendents d' observació en aquell establiment.

—

Lo número 14 del Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana corresponent al mesos de Febrer y Mars passats conté lo següent sumari: A 'n los nostres amichs y coloboradors.—Grans mercés.—Sobre la grafia de la *l* palatinisada (l·l).—Una altra bona noticia.—Punt de meditació.—Seccións del llenguatje vivent que hi ha preses.—Advertencies.—Segueix la llista d' obres catalanes escullides per fer cédules.—Arxius aont hi ha colaboradors que treballen.—Crónica de l' obra del Diccionaris.—Una errada del *Bolletí* passat.

No cal dir si ab aquest Sumari será interessant la lectura del número arribat ultimament.

—

A prechs d' amichs nostres fem públich que l' agrupació de aficionats al "Sport„ de la cria, cultiu y ensenyansa de coloms missatjers, delegació de la societat colombófila de Catalunya ha trasladat lo seu domicili en la Xocolatería del nostre amich Antón Blasi, Arrabal de Robuster, cantonada al carrer del Batán.

—

A Barcelona han sigut aumentadas en 60 homes las brigadas de Cementiris pera donar

colocació á molts carreters que's troban sense travall.

Los jornals ascendirán á unas onze mil pessetas, puig regularment serán sis las setmanas que estiguin a las brigadas municipals.

—

Al meeting que la Unió Catalanista ha organisat pera protestar del Decret de Reforma del Notariat, que tindrá lloch lo vinent diumenge dia 29 a las deu del matí, en lo Teatre Tívoli farán us de la paraula los segúents senyors:

Per la Lliga Regionalista, los senyors Abadal y Plá y Daniel; per Catalunya Federal, lo senyor Laporta y Tona; per la Junta Regional Carlista, los senyors Junyent y Fortuny, y per la Unió Catalanista, los senyors Folguera y Monegal, resumint lo president de la Junta permanent.

Fins ara s' han rebut per la Junta Permanent de la Unió Catalanista moltas adhesions d' entitats y corporacions catalanistas de fora de Barcelona.

Algunas agrupacions y societats han anunciat que assistirán en massa, a la festa:

Lo dissapte se fixarán profusament los cartells anunciadors del solemne acte de protesta.

Aquest comensará a las deu en punt del matí, puig la Junta Permanent de la Unió 's proposa comensarlo ab gran puntualitat.

—

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 806'31.

—

Un dels aconteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que torna 'ls cabells blanchs del color que s' han tingut á la juventut, sens que perjudiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reprodueix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y á las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C.ª-BARCELONA

—

FINALMENT ¡OH LECTORS!

Podém anunciar que ha sigut vensut lo terrible mal venéreo y sifilítich. Pera detalls llegeixis en 4.ª plana, "Milagrosos confits ó Injecció anti-venéreo y Roob anti-sifilítich CONSTANCI.

—

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha trasladat son despatx á la *Rambla de Sant Joan, número 50-3er.*

TARRAGONA

Secció comercial

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	76'88	Cubas del 68	—'—
Colonial	—'—	Cubas del 90	—'—
Orenses	34'35	Amortisable	96'35
Norts	62'45	Ob. 5 p °/o Almansa	104'—
Alicants	95'50	Id. 3 p °/o Fransas	59'37
Vitalici V.	—'—	Id. 3 p °/o Orense	53'75
PARIS		MADRID	
Exterior	—'—	Interior	76'90
— GIROS —			
Paris	35'20	Londres	34'02

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	—'—
Portugués	—'—
Rio Tinto.	—'—
Norts.	—'—
Alicants.	—'—

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

—

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Ana, 19.

Catisació á Barcelona á las 16 d' ahir

Interior	76'87	BARCELONA	
Amortisable 5 p 00	96'30	Francs	35'20
Colonial	—'—	Lliuras	34'02
Mercantil	—'—	MADRID	
Norts	62'50	Interior	76'90
Alicants	95'55	Francs	34'75
Orenses	34'30	PARIS	
Obs. Fransa 2 1/4	59'—	Exterior	88'15
Id. Almansa 5 0/0	104'12	Nortes	220'
Id. Id. ayg	—'—	Alicants	335'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d' or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

—

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	*Diner*	*Paper*
Londres 90 d/f	'	33'35	—'—
" 60 "	—'—	—'—	—'—
" 8 d/v	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	33'70	—'—
Paris 90 d/v.	—'—	—'—	—'—
" 8 d/f.	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	34'30	—'—
Aix 8 0/0	—'—	—'—	—'—
Amberes 90 d/v.	—'—	—'—	—'—
Marsella 90 d/f.	—'—	—'—	—'—
" 8 d/v.	—'—	—'—	—'—
" 4 vista.	—'—	'	—'—
Perpignan 90 d/f.	'	'	'
" 8 d/v.	'	'	'
Hamburgo 90 d/f.	'	'	'
" 8 d/v.	'	'	'
" vista.	'	164'	'

Cambi anterior de	*Valors locals*	*Diner.*	*Paper.*	*Oper.*
645	Gas Reusense.			
550	Industrial Farinera.			
740	Banch de Reus de Descomptes y Prestams.			
120	Manufacturera de Cotons.			
27'50	C. Reusense de Tranvias.			
310	C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100.			
	Electra Reusense.			
	Manicomi de Reus.			

ANUNCIS PARTICULARS

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta imprempta.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIÁ

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al dela Presó.—Reus

Ab lo massatje manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprenents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (llumat,) Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etz.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escribents, etz.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astriccions de ventre y Cálculs renals y hepátichs, etz.

AVÍS IMPORTANT

Donya Maria Gavaldá Caparó, professora en parts, aprobada per la Real Academia de cirurjia y medicina de Barcelona, ofereix sos serveys a cuantas personas desitjin probar sa inteligencia.

A mes de tindrer una gran práctica y notabilitat en parts, s' ha distingit durant molts anys en enfermetats secretas de las donas; ciencia atquirida en companyia de diferentas especialistas de Barcelona.

Consulta tots los dias de 1 á 3 tarde

Arrabal Robuster, 10, 1er. Reus

SE VEN

lo café de la Societat "La Serpentina" per tindrer de trasladás dita Societat.

Ammoniure de cuivre en líquit

Nou tractament pera la curació de las vinyas.

Maquinaria Industrial y agrícola y tot lo referent a aquest ram ab subjecció als últims avensos.

Motors de gas-original, gas-pobre, betzina, bonriol, petróleo, esperits y de gas acetilé.

Locomovils d' igual combustible, centrífugas, gomas y ubragas y tot lo material d' aquest ram.

Corretjas de fil-ferro pera las grans trasmisions.

Corretjas de cuyro pera maquinaria.

Condensadors y purgadors de vapor, caps cotó pera netejar la maquinaria.

Aparatos pera llimpiar de sals los tubus de las calderas, olis y grassas.

Material eléctrich pera monturas de fábricas de forsa y llum.

Dinamos y cables aéreos y subterráneos.

Lámparas de incandescencia ab sos accessoris.

Material complert pera ferro-carrils, cotxes, wagons de totas classes.

Metalls blanchs pera contraforts de ejes.

Productes pera elaborar vins.

Cuyros repuyjats pera silleria.

Siment metálich diamant.

Taulas de billar y sos accessoris.

Cánem en rama.

Alambres de ferro, llautó, bronze, coure y candados pera panys y 'ls accessoris pera aquest ram.

Carbons minerals y cok.

Siment.

Botilleria vidre.

Tubus de ferro y de plom.

Guanos, etz.

Pera pedidos de tot lo nomenat y esplicacions, dirigirse a don Joseph Sugrañes Cantero, carrer segon Pí y Margall, número 13.—Reus.

CAMBRA DE COMERS

En cumpliment de la condició octava de las bases publicadas en la prempsa local de 1er. de Mars pera la provissió del carrech de Secretari particular d' aquesta Cambra han sigut nomenats pera constituir lo jurat los senyors don Joan Sol y Ortega, Abogat; don Joan de Dios Trias, Catedratich de Dret Internacional; don Frederich Rahola, Abogat y ex Secretari del Foment del Traball Nacional de Barcelona; don Anselm Esplá, Director d' aquesta Sucursal del Banch d' Espanya y un advocat designat per aquet Ilustre Colegi.

Reus 24 Mars 1903.—Lo President, Antón Pascual.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents á Madrid, qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.-MADRID.

TELEGRAMAS

Madrid 26.

Los marins

De Cadiz telegrafian que la població prepara una entussiasta despedida als marins que vindrán a Madrid al principi de la setmana entrant.

Un dels marins, lo capitá de navili senyor Marenco, demanará al Govern que informi al Rey del conflicte entre 'ls marins y 'l ministre senyor Sanchez Toca.

Crisis ministerial

Lo senyor Villaverde no ha assistit al Consell de ministres per haver anunciat ahir al Rey que estava resolt a presentar la dimissió ab caracter irrevocable.

Aixís ho ha fet havent sigut en va las conferencias que 'l ministre dimissionari ha celebrat ab sos companys de gabinet, los quins no han lograt ferlo desistir.

Tots los ministres, que coneixian desde ahir los proposit d' en Villaverde, confiavan poguer convéncel y per aquest motiu han guardat fins ara reserva de la dimissió.

S' assegura que 'l nou ministre d' Hisenda ja está escullit y que aquesta nit mateixa anirá al Palau junt ab lo senyor Silvela pera jurar lo cárrech, a fi de possessionarse demá del ministeri.

Corre 'l rumor de que 'l nou ministre d' Hisenda será 'l senyor Rodriguez Sampedro, lo qui en tal cas anirá a las nou a jurar.

També havia corregut lo rumor de que la crisis iniciada pel senyor Villaverde 's convertiria en total, pero la noticia, despres de coneixer la designació del senyor Rodriguez Sampedro, s' ha deixat oblidada pera fixar tota la espectació política en lo demés que pot succehir com a consecuencia de las cuestions dels pressupostos y dels marins.

Consell de ministres

Al Consell de ministres celebrat a la Presidencia, lo senyor Silvela ha donat compte als seus companys de la dimisió del senyor Villaverde, fundada en motius de salut, ressentida per excés de traball.

També ha dit que 'l senyor Villaverde en sa carta presentant la dimissió oferia son apoyo a la persona que fos designada pera succehirlo al ministeri.

Los ministre havían proposat diferents solucions pera que 'l senyor Villaverde desistigués de son proposit, pero res han pogut conseguir.

S' ha examinat lo pressupost de Governació, en lo quin hi figura una considerable disminució en la partida referent a la Administració local y altres gastos que son pagats pels ingressos en Correus y Telégrafos.

Després s' ha examinat lo pressupost de Marina, que está redactat en los mateixos termes que 'l de Governació, havent fet en Sánchez de Toca algunas observacions sobre son aument, que ha sigut acordat, de 10.826 mil pessetas.

Aquesta cantitat, lluny de representar aument de gastos, es una ratificació de las fraccions económicas.

S' ha ocupat també lo Consell de la exposició del plan sobre reorganisació de serveys.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO FORTUNY

Companyia de vers y ball

MONROC-ZUBIELQUI

Brillant cos de ball baix la direcció de la célebre bailarina dels teatros Real de Madrid y Liceo de Barcelona donya Amalia Monroc.

AVUY NO HI HA FUNCIÓ

Demà dissapte primera representació de la magnífica Mágica "La Pata de Cabra" que será posada en escena ab preciós decorat.

Preus diaris

Palcos plateas sense entrada, despatx 10 pessetas, contaduria 11.—Palcos primer pis sense entrada 8 d. y 9 c.—Palcos segon pis sense entrada 4 d. y 4'50 c.—Silló de platea ab entrada 2 d. y 2'25 c.—Butaca de primer pis ab entrada 1'75 d. 2 c.—Lluneta de segon pis ab entrada 1'25 d. y 1'50 c.—Entrada á localitat 75 céntims.—Entrada al paradís 50 idem.

L' impost del timbre á carrech del públich.

IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus á Barcelona

Surtida	Correu	4'53 matí;	arribada	8'34 matí
"	Exprés	7'05 "	"	9'14 "
"	Mixto	8'41 "	"	1'03 trde
"	Merc.	12'07 "	"	8'02 nit.
"	Correu	2'14 trde.	"	5'24 trde
"	Mixto	7'14 "	"	10'19 nit.

De Barcelona á Reus

Surtida	Merc.	5'15 matí;	arribada	3'06 trde
"	Mixto	6'01 "	"	11'30 matí
"	Correu	9'47 "	"	1'05 trde
"	Ombs.	12'35 "	"	5'32 "
"	Mixto	2'26 trde.	"	7'11 "
"	Exprés	7'26 "	"	9'38 nit.

De Reus á Saragossa

Surtida	Correu	1'35 trde.	arribada	8'35 nit.
"	Mixto	7'57 "	"	6'36 matí
"	Exprés	9'44 nit	"	3'01 "
"	Merc.	3'36 trde.	"	11'54 nit.
"	"	5'32 matí	"	8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba á Casp y lo segon á Mora.

De Saragossa á Reus

Surtida	Exprés	1'50 matí;	arribada	6'59 matí
"	Correu	7'— "	"	2'06 trde
"	Mixto	10'05 nit	"	8'11 matí
"	Merc.	0'38 matí	"	11'27 "
"	"	6'59 trde	"	10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus á Lleyda

Surtida	Correu	8'29 matí;	arribada	11'35 matí
"	Mixto	6'05 trde.	"	9'57 nit
"	Merc.	1'45 "		

Lo tren que va col-locat en últim terme no més arriba á Vimbodí.

De Lleyda á Reus

Surtida	Mixto	5'28 matí;	arribada	9'29 matí.
"	Correu	4'05 trde.	"	7'09 trde.
"	Merc.		"	1'39 "

Lo tren que va col-locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus á Tarragona

Surtida	Mixto	8'16 matí;	arribada	8'45 matí.
"	"	9'44 "	"	10'18 "
"	Merc.	2'30 trde.	"	3'05 trde.
"	Correu	7'17 "	"	7'48 "

De Tarragona á Reus

Surtida	Correu	7'45 matí;	arribada	8'15 matí.
"	Merc.	12'22 trde.	"	1'— trde.
"	Mixto	5'08 "	"	5'46 "
"	"	8'— nit	"	8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS Á SALOU

Servey de trens que regeix desde 1 dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: **al matí 4'10.—10.—A la tarde á las 2'47.—4'15.**

Sortidas de Salou: **al matí á las 4'56.—11'04. A la tarde á las 5'32 y 7'40.**

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA

DE

D. ANTON BARDOY

HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

Companyia valenciana de navegació

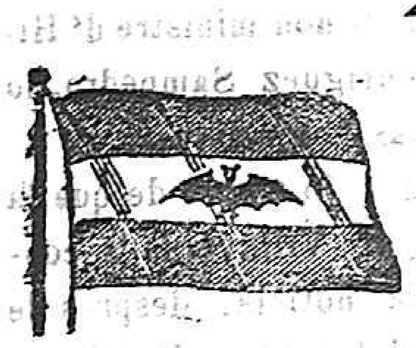

LÍNEA REGULAR DE GRANS Y RÁPITS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRANCIA Y ITALIA

VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÁTIVA, ALCIRA, CABAÑAL, GRAO, MARTOS Y DENIA

Surtidas ficsas y semanals del port de Tarragona pera MARSELLA y GÉNOVA los dimars de cada setmana ab escala quinzenal á LIORNA.

Servey setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots los dijous.—Viatjes extraordinaris á Marsella y Costa de Italia.—Luxosas cambras.—Llum eléctrica

Se atmet passatje y carga á fletes reduits.—Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc., ab trasbord á Génova y Argel ab trasbord á Alacant.

Agent: DON ROMÁN MUSOLAS, carrer de Apodaca, 38.- Teléfono núm. 34.-TARRAGONA

Angelo Costanzi

Diputació, 435, etl. Barcl.ª

MILAGROSOS CONFITS

ó injecciò antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats médicas, després d'una llarga experiencia, s'han convensut y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fluix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, cálculs, retencións d'orina, y ab 20 ó 30 días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas, no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS é Injeccións Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilítica* ó *herpética*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sífilis y herpes*, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera'ls qui no vulgan usar injeccións, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antòn Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas médicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres á las 12.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipósit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

TALLER DE CAMISERIA

DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, bastons, petacas, cigarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsotets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH.-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetes, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y esculptorichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.

PREUS REDUHITS

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE MARS DE 1903

LÌNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 21 de Mars directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnifich y rápit vapor francés

PROVENCE

Consignataris á Barcelona, Ripol y Companyía., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

Certificat núm. 9.909

Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos meses vinch formulant l' **Elixir Verdi**, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinás gastralgia, conseqüencia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pérdua de forsas, continuu estrenyiment y constants desvaneixements.

Ab l' ús de tres pots d' **Elixir Verdi** he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja complertament bona.

Lo que tinch lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estímul dels pacients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en totas las farmacias

PREU 2 PESSETAS

Agent general á Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Cárrer Monterels núm. 30.